

Společné vzdělávání v otázkách a odpovědích

2023

Přehled právních předpisů

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných
- Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů
- Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí

Dotaz

- **Kdo všechno je zákonný zástupce? Kdo je oprávněn je zastupovat? Musí školské poradenské zařízení ověřovat oprávnění tohoto zastoupení? Kdo a jaké doklady doloží? Kdo může požádat o školskou službu?**

Zákonný zástupce dítěte

- Rodiče § 855 až § 975 OZ
- § 183 ŠZ – osoba, která je v souladu se zákonem nebo rozhodnutím soudu oprávněna jednat za dítě nebo nezletilého žáka

Rodiče

- Rodičovská odpovědnost náleží stejně oběma rodičům nezletilého dítěte
- Součástí je i zastupování dítěte v právních jednáních, ke kterým není způsobilé
- Nenáleží rodiči, který
 - Není plně svéprávný
 - Byl rozhodnutím soudu zbaven či omezen ve své rodičovské zodpovědnosti
 - Kterému byla rodičovská zodpovědnost rozhodnutím soudu pozastavena (z důvodu porušování povinností vyplývajících z rodičovské zodpovědnosti, v případě jejich zneužívání apod.

Rodiče

- Pokud není pracovníkovi školy, školského poradenského zařízení předloženo pravomocné rozhodnutí soudu, ze kterého vyplývá, že rodič není z některého důvodů oprávněn nezletilého zastupovat, je povinen s rodičem v rámci poskytování poradenských služeb jednat jako se zákonným zástupcem nezletilého, a to zásadně bez ohledu na to, zda rodiče dítěte žijí ve společné domácnosti, zda jsou manželé či zda byli rozvedeni (a dítě bylo svěřeno do péče druhému rodiči).

Povinnost rodičů (§ 22 ŠZ)

- Zákonná povinnost rodičů (zákonných zástupců) oznamovat škole i školskému zařízení údaje vedené ve školní matrice a další údaje, které jsou podstatné pro průběh vzdělávání, nebo bezpečnost dítěte a změny v těchto údajích.
- Škola, školské zařízení tak v průběhu poskytování vzdělávání vychází z informací a podkladů, které má k dispozici (zejména právě od zákonného zástupce).

Povinnosti rodičů

- Vykonávat rodičovskou odpovědnost v souladu se zájmy dítěte (§ 875 OZ)

Procesní hledisko povinnosti rodičů (§ 876 OZ)

- Rodičovskou odpovědnost vykonávají rodiče ve vzájemné shodě.
- Hrozí-li při rozhodování o záležitosti dítěte nebezpečí z prodlení, může jeden z rodičů rozhodnout nebo dát přivolení sám; je ale povinen neprodleně sdělit druhému rodiči, jaký je stav věcí.
- **Jedná-li jeden z rodičů v záležitosti dítěte sám vůči třetí osobě, která je v dobré víře, má se za to, že jedná se souhlasem druhého rodiče.**
- Rodiče zastupují dítě společně, jednat však může každý z nich; ustanovení § 876 odst. 3 platí obdobně. - § 892/2 OZ

Dobrá víra

- V praxi je a bude zcela v pořádku, pokud se školou, školským zařízením bude jednat pouze jeden z rodičů dítěte, škola, školské zařízení **jsou v dobré víře!!!**
- Neexistence dobré víry (mezi rodiči nepanuje shoda) - **nemůže být v jednání pokračováno, dokud se rodiče nedohodnou na dalším postupu, či dokud za ně v dané záležitosti nerozhodne soud ve smyslu § 893 občanského zákoníku**

Osvojitel dítěte

- Osvojením se rozumí přijetí cizí osoby za vlastní. O osvojení vždy rozhoduje soud.
- Osvojitel, popřípadě osvojitelé se zapisí do matriky jako rodič, popřípadě rodiče dítěte. Osvojit lze nezletilé dítě, které nenabýlo plné svéprávnosti.
- **Osvojitelé mají stejnou rodičovskou odpovědnost jako by byli biologickými rodiči** (včetně práv a povinností při zastupování dítěte).
- Osvojením zaniká příbuzenský poměr mezi osvojencem a původní rodinou.
- To znamená, že vše, co bylo výše řečeno o zastupování nezletilého dítěte jeho rodičem, platí i pro zastupování nezletilého dítěte jeho osvojitelem.
- Osvojení vzniká pouze na základě pravomocného rozhodnutí soudu, jehož předložení si v případě pochybností může škola, školské zařízení od osvojitele vyžádat.

Poručník

- § 928 OZ - není-li tu žádný z rodičů, který má a vůči svému dítě vykonává rodičovskou odpovědnost v plném rozsahu, soud jmenuje dítěti poručníka. Dočasně třeba i OSPOD - veřejný poručník
- Každé rozhodnutí poručníka **v nikoli běžné záležitosti týkající se dítěte musí být schváleno soudem.** K právnímu jednání poručníka, k němuž schází potřebný souhlas soudu, **se nepřihlíží.**
- Poručnictví zaniká pravomocným rozhodnutím soudu

Co je běžná záležitost a co ne

- **Zákon výslovně nedefinuje, jaké záležitosti lze považovat za běžné a jaké již nikoliv.**
- § 877 odst. 2 OZ – za významnou záležitost se považují zejména nikoli běžné léčebné a obdobné zákroky, určení místa bydliště a **volba vzdělání** nebo pracovního uplatnění dítěte
- Například podání žádosti o poskytnutí poradenské služby ve školském poradenském zařízení lze za běžnou záležitost považovat a k učinění tohoto právního jednání je poručník oprávněn i bez přivolení soudu (platí i pro jednání pěstouna)

Pěstoun a jiná osoba, které bylo dítě svěřeno do výchovy

- § 958 OZ - Nemůže-li o dítě osobně pečovat žádný z rodičů ani poručník, může soud svěřit dítě do osobní péče pěstounovi
- *Pěstounská péče má přednost před péčí o dítě v ústavní výchově.*
- *Soud může svěřit dítě do pěstounské péče i na přechodnou dobu.*
- **Rodiče mají vůči dítěti povinnosti a práva vyplývající z rodičovské odpovědnosti, s výjimkou práv a povinností, které zákon stanoví pěstounovi, ledaže soud z důvodů hodných zvláštního zřetele rozhodne jinak**

Pěstoun

- Pěstoun při výchově dítěte vykonává přiměřeně povinnosti a práva rodičů.
- Je povinen a oprávněn **rozhodovat jen o běžných záležitostech dítěte**, v těchto záležitostech dítě zastupovat a spravovat jeho jmění.
- Má povinnost informovat rodiče dítěte o jeho podstatných záležitostech.
- Vyžadují-li to okolnosti, stanoví další povinnosti a práva pěstouna soud.
- Škola, školské zařízení si vyžádá soudní rozhodnutí a zjistí konkrétní práva pěstouna

Jiná osoba, které bylo dítě svěřeno do péče

- § 953 občanského zákoníku.
- Uplatní se v zásadě to samé jako v případě pěstounské péče.
- Faktický rozdíl je v tom, že za tuto osobu je soudem přednostně vybírán příbuzný dítěte a tato osoba nemá nárok na čerpání dávek pěstounské péče.

Školská zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy

- dětské domovy, dětské domovy se školou, výchovné ústavy a diagnostické ústavy
- 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů
- § 23 odst. 1 písm. l) stanoví, že **ředitel toho zařízení** je oprávněn „zastoupit dítě v běžných záležitostech a pokud jeho zákonní zástupci neplní své povinnosti nebo nejeví o dítě skutečný zájem, je oprávněn zastoupit dítě i ve věcech zásadní důležitosti, vyžaduje-li to zájem dítěte“.

Zatupování na základě plné moci

- Právní zástupce, jiná osoba
- § 441 OZ - ujednají-li si to strany, zastupuje jedna z nich druhou v ujednaném rozsahu jako zmocněnec. Zmocnitel uvede rozsah oprávnění zastupujícího v plné moci. Netýká-li se zastoupení jen určitého právního jednání, udělí se plná moc v písemné formě.
- Škola, školské zařízení uloží plnou moc do spisu klienta

Spolupráce s orgány sociálně-právní ochrany dětí

- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dítěte, ve znění pozdějších předpisů.
- Sociálně-právní ochrana dětí spočívá
 - v ochraně práva dítěte na příznivý vývoj a řádnou výchovu,
 - ochraně oprávněných zájmů dítěte, včetně ochrany jeho jmění a
 - v působení směřujícím k obnovení narušených funkcí rodiny

Zaměření sociálně-právní ochrany dětí

- Děti, jejichž rodiče:
 - zemřeli;
 - neplní povinnosti vyplývající z rodičovské zodpovědnosti (včetně opakované neposkytnutí součinnosti škole či školskému poradenskému zařízení);
 - nevykonávají nebo zneužívají práva plynoucí z rodičovské zodpovědnosti;
- Děti, které vedou zahálčivý nebo nemravný život spočívající zejména v tom, že zanedbávají školní docházku, požívají alkohol nebo návykové látky, živí se prostitucí, spáchaly trestný čin nebo čin jinak trestný, soustavně páchají přestupky nebo jinak ohrožují občanské soužití;

Zaměření sociálně-právní ochrany dětí

- Děti, které se opakovaně dopouští útěku od rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu;
- Děti, na kterých byl spáchán trestný čin;
- Děti, které jsou ohrožovány násilím mezi rodiči nebo jinými osobami odpovědnými za výchovu dítěte;
- Děti, které jsou žadateli o azyl odloučenými od svých rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu.

Zaměření sociálně-právní ochrany dětí

- Orgánem sociálně-právní ochrany dětí, se kterým školská poradenská zařízení při výkonu své působnosti přicházejí do styku, je **obecní úřad obce s rozšířenou působností**

Oprávnění, povinnosti a nástroje práce OSPOD

- Poradenská činnost;
- Strukturované vyhodnocení situace dítěte;
- Sestavení a realizace IPOD (individuálního plánu ochrany dítěte);
- Rodinné konference, případové konference;
- Výkonná oprávnění;
 - uložení povinnosti využít pomoc odborného poradenského zařízení (včetně školských poradenských zařízení) nebo uložení povinnosti účastnit se prvního setkání se zapsaným mediátorem v rozsahu 3 hodin nebo terapie;
 - uložení výchovných opatření podle občanského zákoníku, pokud tak neučiní soud (napomenutí, dohled, omezení);
- (neučiní-li tak OSPOD, může o těchto výchovných opatřeních za stejných podmínek rozhodnout soud);

Oprávnění, povinnosti a nástroje práce OSPOD

- Zajištění neodkladné péče dítěti, které se ocitne bez péče přiměřené jeho věku;
- Sledování dodržování práv dítěte ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy;

Oprávnění, povinnosti a nástroje práce OSPOD

- Podávání návrhů soudu;
 - na omezení nebo zbavení rodičovské zodpovědnosti nebo pozastavení jejího výkonu; na nařízení ústavní výchovy na prodloužení nebo zrušení ústavní výchovy;
 - na svěření dítěte do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, na prodloužení doby trvání tohoto svěření a na zrušení rozhodnutí o svěření dítěte do tohoto zařízení; na vydání předběžného opatření u dítěte, jež se ocitlo bez jakékoliv péče nebo jsou-li jeho život nebo příznivý vývoj vážně ohroženy nebo narušeny;
 - na nahrazení vůle zákonného zástupce v případě podezření, že zákonný zástupce jedná (či nejedná) v rozporu se zájmem svého dítěte.

Oznamovací povinnost

- Z § 10 odst. 4 zákona vyplývá zásadní povinnost státních orgánů, pověřených osob, **škol a školských zařízení** a zdravotnických zařízení oznámit OSPOD skutečnosti, které nasvědčují tomu, že jde o děti, na něž se zaměřuje sociálně-právní ochrana dětí, a to bez zbytečného odkladu po tom, kdy se o takové skutečnosti dozví
- **Jakmile tedy pracovník školy, školského zařízení dojde v rámci poskytování výchovně vzdělávacích služeb konkrétnímu dítěti k závěru, že by se mohlo jednat o dítě, na něž se zaměřuje sociálně-právní ochrana dětí (viz výše), je škola, školské zařízení povinno toto oznámení neprodleně učinit!**

Povinnost poskytnout pomoc dítěti

- § 8 odst. 1 zákona, podle kterého **má dítě právo požádat OSPOD, jiné státní orgány, pověřené osoby, školy a školská zařízení a zdravotnická zařízení o pomoc při ochraně svého života a dalších svých práv**
- Tyto orgány jsou povinny poskytnout dítěti **odpovídající pomoc.**
- **Dítě má právo požádat o pomoc i bez vědomí rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu (zajištění anonymity dítěte – jde o ochranu života a zdraví, ne o informaci o průběhu vzdělávání)**
- Zpravidla se bude jednat o základní poradenství nebo o zprostředkování krizové pomoci. Odpovídající pomocí nebo její součástí může být též oznámení situace dítěte orgánu sociálně-právní ochrany dětí či Policii České republiky

Povinnost školy, školského zařízení

- § 52 a 53 zákona
- Povinnost umožnit OSPOD návštěvu dítěte ve škole nebo školském zařízení, a to i bez předchozího upozornění zákonného zástupce (zvláštní oprávnění zaměstnance OSPOD)
- Povinnost na výzvu OSPOD sdělit bezplatně veškeré údaje potřebné pro poskytnutí sociálně-právní ochrany (pasivně i aktivně)

Spolupráce s Policií ČR

- § 8 trestního řádu stanoví povinnost státních orgánů, právnických i fyzických osob bez zbytečného odkladu a bezúplatně **vyhovovat dožádání orgánů činných v trestním řízení při plnění jejich úkolů a oznamovat skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin.**
- Zákon č. 141/1961 Sb.

Odpověď

- Dítě zastupuje rodič, osvojitel, pěstoun, jiná osoba určená soudem, kdokoli na základě plné moci
- Pokud to není rodič, pak doloží své oprávnění jednat rozhodnutím soudu, plnou mocí
- O školskou službu může požádat dítě, žák, student, zákonný zástupce nezletilého žáka, doprovod nemusí dokládat svou totožnost
- Jednat za dítě může i jeden ze zákonných zástupců – dobrá víra
- Údaje o zákonném zástupci potřebujeme pro účely vedení školní matriky

Dotaz

- **Co vše lze považovat za jednotlivé poskytnutí poradenské služby z hlediska informovaného souhlasu? Týká se každého jednoho úkonu? Nebo je informovaný souhlas vymezen časově (například služba poskytnutá v daný den). Je současná verze informovaného souhlasu postačující pro všechny možné varianty poskytování poradenské služby? A bylo by možné upravit informovaný souhlas tak, aby pro každý navazující úkon ke konkrétní jedné žádosti nebylo nutné zajišťovat stále další a další informovaný souhlas k jednotlivým službám (k vyšetření, ke konzultaci se školou, k vyhodnocování poskytovaného podpůrného opatření školou atp.)?**

Odpověď

- Ze žádosti klienta vyplývá, pro jaký účel je požadována poradenská služba. Za účelem zpracování zprávy a doporučení budou školská poradenská zařízení používat různé diagnostické nástroje, o nichž klienta poučí, což doloží jím podepsaným informovaným souhlasem. Jedná se tedy o jeden dokument před komplexním vyšetřením klienta.

Dotaz

- **Jednání s orgány sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD)**
- **Jaké informace jsme povinni/můžeme předávat OSPOD-u? A za jakých okolností?**
- **Jakou formou?**
- **Co musí být před předáním požadovaných informací splněno?**

Odpověď

- **Školy a školská zařízení jsou povinny oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností skutečnosti, které nasvědčují tomu, že jde o děti, na které je zaměřena sociálně-právní ochrana, a to bez zbytečného odkladu poté, kdy se o takové skutečnosti dozví.** Pokud o to škola, školské zařízení požádá, obecní úřad obce s rozšířenou působností je informuje ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy oznámení obdržel, zda na základě skutečností uvedených v oznámení shledal či neshledal, že jde o dítě, na které je zaměřena sociálně-právní ochrana.

Odpověď

- Dítě má právo požádat o pomoc i bez vědomí rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte.
- Dítě, které je schopno formulovat své vlastní názory, má právo pro účely sociálně-právní ochrany tyto názory svobodně vyjadřovat při projednávání všech záležitostí, které se ho dotýkají, a to i bez přítomnosti rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte.

Dotaz

- **§ 5 odst. 3 vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních – je při doporučení odkladu povinné školní docházky nutný výstup z posouzení školní zralosti kromě Doporučení/Doporučujícího posouzení i ve formě Zprávy. Rodič zprávu nežádá. Při doporučeném nástupu k plnění povinné školní docházky zákonný zástupce zprávu ani doporučení nežádá a nepotřebuje, je povinnost oboje vydat?**

Odpověď

- Školské poradenské zařízení v tomto případě vydává pouze posouzení žádosti o odklad povinné školní docházky, které bude buď doporučující nebo nedoporučující. Nevydává se zpráva ani doporučení.

Dotaz

- **Dotaz se netýká režimu speciálních vzdělávacích potřeb v souvislosti s nastavením podpůrných opatření. Je nutné poskytnout Zprávu nebo Zprávu a Doporučení zákonnému zástupce nebo zletilému klientovi písemně, nebo postačuje ústně se zápisem ve spisové dokumentaci? Služba odborným pracovníkem spočívala v psychologické nebo speciálněpedagogické diagnostice a zákonný zástupce nebo zletilý klient Zprávu ani Doporučení nevyžaduje.**

Odpověď

- Ustanovení § 5 vyhlášky č. 72/2005 Sb. vyjmenovává činnost pedagogicko-psychologické poradny:
 - zjišťuje pedagogicko-psychologickou připravenost žáků na povinnou školní docházku a vydává o ní zprávu a doporučení,
 - zjišťuje speciální vzdělávací potřeby žáků škol a na základě výsledků psychologické a speciálně pedagogické diagnostiky vypracovává doporučení s návrhy podpůrných opatření pro žáka,
 - vydává zprávu a doporučení podle jiného právního předpisu za účelem stanovení podpůrných opatření na základě posouzení speciálních vzdělávacích potřeb žáka nebo mimořádného nadání žáka,

pokračující odpověď

- vydává zprávu a doporučení podle jiného právního předpisu k zařazení žáka do školy, třídy, oddělení nebo studijní skupiny zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona nebo zařazení nebo převedení do vzdělávacího programu odpovídajícího vzdělávacím potřebám žáka,
- provádí psychologická a speciálně pedagogická vyšetření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a žáky mimořádně nadané,
- poskytuje žákům přímou speciálně pedagogickou a psychologickou intervenci,

pokračující odpověď

- poskytuje poradenské služby žákům se zvýšeným rizikem školní neúspěšnosti nebo vzniku problémů v osobnostním a sociálním vývoji; jejich zákonným zástupcům a pedagogickým pracovníkům vzdělávajícím tyto žáky poskytuje poradenské služby zaměřené na vyjasňování osobních perspektiv žáků,
- poskytuje poradenské služby žákům z odlišného kulturního prostředí a s odlišnými životními podmínkami,
- poskytuje metodickou podporu škole a školskému zařízení při poskytování poradenských služeb a podpůrných opatření,

pokračující odpověď

- poskytuje žákům kariérové poradenství,
- poskytuje informační, konzultační, poradenskou a metodickou podporu zákonným zástupcům žáka,
- prostřednictvím metodika prevence zajišťuje prevenci rizikového chování, realizaci preventivních opatření a koordinaci školních metodiků prevence.

Shrnutí

- Z výše uvedeného vyplývá, kdy je nesporné vydat zprávu a doporučení, kdy pouze doporučení. V případech, kdy není výstup uveden, je poskytnutí poradenských služeb zakončeno zprávou, která je určena zákonnému zástupci nebo nezletilému klientovi. Zpráva bude založena ve spise klienta.

Dotaz

- **Ustanovení § 15 vyhlášky č. 27/2016 Sb. – Jaká je doba platnosti zprávy z vyšetření? Je to po dobu platnosti doporučení školského poradenského zařízení, tedy i čtyři roky? Jak je to v případě prodloužení – aktualizace doporučení pro stávající školu. Podkladem je konzultace se školou, vyhodnocení poskytovaných podpůrných opatření školou, konzultace se zákonným zástupcem žáka nebo zletilým žákem. Neprobíhá diagnostika s testovými metodami. Všichni zúčastnění konstatují, že nedošlo k žádným změnám, vše může i nadále shodně platit. Fakticky se v doporučení změnil pouze doba platnosti – dojde k jejímu prodloužení na další období. Musí být v takovém případě zpracována zpráva? Jde o nové posouzení speciálních vzdělávacích potřeb?**

Odpověď

- Školské poradenské zařízení v doporučení stanoví dobu, po kterou je poskytování podpůrného opatření nezbytné; tato doba nepřesáhne 2 roky, přičemž v odůvodněných případech lze stanovit dobu až 4 roky. Termín nového posouzení speciálních vzdělávacích potřeb uvede školské poradenské zařízení do zprávy a doporučení.
- Školské poradenské zařízení vyhodnotí poskytování podpůrných opatření ve lhůtě přiměřené povaze speciálních vzdělávacích potřeb a době platnosti doporučení
- Nejpozději ve lhůtě 1 roku od vydání doporučení se vyhodnocuje poskytování podpůrných opatření v podobě využití asistenta pedagoga, dalšího pedagogického pracovníka, tlumočnicka českého znakového jazyka, přepisovatele pro neslyšící nebo možnosti působení osob poskytujících žákovi po dobu jeho pobytu ve škole podporu podle jiných právních předpisů.
- Po skončení platnosti doporučení, pokud je i nadále potřeba poskytovat podpůrná opatření, byť v nezměněné podobě, je nutno vydat novou zprávu a doporučení.

Dotaz

- **Ustanovení § 12 odst. 2 vyhlášky č. 27/2016 Sb. říká, že: „K doložení podkladů uvedených v § 11 odst. 3 může školské poradenské zařízení vyzvat školu, zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka“. Jak správně má školské poradenské zařízení postupovat, pokudliže zákonný zástupce odmítá součinnost, odmítá poskytnout posouzení zdravotního stavu žáka jiným odborníkem. Lze na tomto podkladě vymoci od zákonného zástupce Zprávu a Doporučení z jiného školského poradenského zařízení a/nebo od jiných odborníků? Jak postupovat, když součinnost odmítá škola, školské zařízení?**

Odpověď

- Neposkytuje-li zákonný zástupce žáka součinnost směřující k přiznání podpůrných opatření, jež jsou v nejlepším zájmu žáka, postupuje škola a školské poradenské zařízení podle jiného právního předpisu.
- Podle ustanovení § 10 odst. 4 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, státní orgány, pověřené osoby, školy, školská zařízení a poskytovatelé zdravotních služeb, popřípadě další zařízení určená pro děti, jsou povinni oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností skutečnosti, které nasvědčují tomu, že jde o děti uvedené v § 6 zákona č. 359/1999 Sb., a to bez zbytečného odkladu poté, kdy se o takové skutečnosti dozví.
- Pokud bude školskému poradenskému zařízení odmítat součinnost škola, lze se obrátit se stížností na Českou školní inspekci a zřizovatele.

Dotaz

- **Jak dlouho dopředu můžeme vydávat nové (prodlužující) doporučení pro žáka se speciálními vzdělávacími potřebami – vyšetřený např. v březnu, dubnu – můžeme již v těchto měsících vydat doporučení, které bude mít platnost/účinnost až pro nový školní rok, tedy k 1.9.?**

Odpověď

- Doporučení bude vydáno pro následující školní rok, nicméně doba platnosti doporučení se bude počítat od data jeho vydání.
- Doba platnosti zprávy a doporučení jsou shodné.

Dotaz

- **Lze vydat Doporučení s budoucí platností pro jinou školu, než do které nyní dítě dochází? Nejčastěji žák 9. ročníku, který je vyšetřován před prázdninami, po kterých má nastoupit na střední školu – předmětem podpůrných opatření jsou opatření, která žák bude potřebovat bez ohledu na typ školy a charakteristiky třídy, do které nastoupí – typicky například úprava metod, hodnocení. V případě přestupu žáka na jinou školu v době platného Doporučení školského poradenského zařízení (nedošlo ke změně vzdělávacích potřeb žáka, není změna doporučeného podpůrného opatření), proběhne nová poradenská služba a výstupem poradenské služby je jen nové Doporučení školského poradenského zařízení, vydáno v době platnosti stávajícího Doporučení s modifikacemi pro konkrétní základní školu, mateřskou školu. Musí být v tomto případě provedeno nové vyšetření a vydána zpráva?**

Odpověď

- Pokud není třeba realizovat nové vyšetření, nebude vydána nová zpráva, dojde jen k upřesnění doporučení pro podmínky vzdělávání na konkrétní škole.

Dotaz

- **Žák přestupuje z jednoho E-oboru na jiný E-obor v rámci stejně školy. Je nutné vystavit nové Doporučení školského poradenského zařízení, které je stále platné?**

Odpověď

- Pokud nastavená podpůrná opatření jsou aplikovatelná i v rámci vzdělávání v novém oboru vzdělání, není třeba vystavit nové doporučení.

Dotaz

- **Při prodlužování Doporučení školského poradenského zařízení na základě konzultace musí zákonný zástupce žáka podepsovat souhlas s poradenskou službou a převzetí prodlužujícího doporučení. Odborný pracovník tedy připraví prodlužující doporučení např. k datu 1.9. Rodiče se dostaví do školského poradenského zařízení k převzetí 10.9., podepisuje informovaný souhlas tímto datem. Je to možné?**

Odpověď

- Datum podpisu informovaného souhlasu nemusí korespondovat s datem vystavení doporučení. Datum musí odrážet fakt, kdy byly zákonným zástupcům potřebné informace poskytnuty před poskytnutím poradenské služby. Škola může aplikovat doporučená podpůrná opatření až po udělení souhlasu zákonným zástupcem nezletilého žáka.

Dotaz

- **Žák se hlásí na E-obor podle § 16 odst. 9 školského zákona. Střední škola potřebuje pro jeho přijetí doklad, že žákovi je přiznána podpora v rámci 3. stupně podpůrných opatření a má doporučeno zařazení do třídy podle § 16 odst. 9 školského zákona. Doporučení školského poradenského zařízení je ve chvíli podání jeho žádosti o přijetí adresováno základní škole. Co tedy vystavit pro střední školu zřízenou pro žáky se speciálními potřebami pro vstupní řízení (žák nebude vykonávat přijímací zkoušku, doporučení školského poradenského zařízení je třeba v rámci přijímacího řízení).**

Odpověď

- Pokud E-obory vzdělání poskytuje střední škola podle § 16 odst. 9 školského zákona, pak je požadována písemná žádost zletilého žáka nebo zákonného zástupce nezletilého žáka a doporučení školského poradenského zařízení konstatující, že zařazení žáka do takovéto školy je v souladu se zájmem žáka se speciálními vzdělávacími potřebami, kdy poskytování podpůrných opatření v běžném vzdělávacím proudu je nedostatečné. Toto doporučení je platné po dobu v něm stanovenou, nejvýše po dobu 2 let, přičemž v odůvodněných případech lze stanovit platnost až 4 roky. V případě doporučení zařazení žáka do školy nebo třídy pro žáky s lehkým mentálním postižením je první doporučení platné nejvýše po dobu 1 roku a dále pak nejvýše po dobu 2 let. Doporučení obsahuje dále odůvodnění, ze kterého jsou zřejmé důvody pro doporučení vzdělávání ve škole, třídě, oddělení nebo studijní skupině zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona a naplnění podmínek stanovených v § 16 odst. 9 školského zákona

Dotaz a odpověď

- **Postačuje jako informace před ukončením platnosti Doporučení školského poradenského zařízení a potřebě nového posouzení speciálních vzdělávacích potřeb a podpůrných opatření informace ve Zprávě a Doporučení o kontrole? Nebo musí pracovník školského poradenského zařízení informovat dotčené ještě jinak? Jakou formou?**
- Postačuje informace ve zprávě a doporučení.

Dotaz

- **Jakým způsobem má proběhnout ideální forma seznámení zákonného zástupce či zletilého žáka se závěry vyhodnocení podpůrných opatření? Dle metodického pokynu k novele vyhlášky č. 27/2016 Sb. lze využít k vyhodnocení všechny formy komunikace např. email, datová schránka, telefonický hovor, písemné oznámení.... Školu tedy není nutno se závěry vyhodnocení podpůrných opatření seznámit? Nebo má škola poskytnout součinnost a komunikovat se zákonným zástupcem o průběhu poskytování podpůrných opatření?**

Odpověď

- Právní úprava předpokládá úzkou součinnost – vzájemné se informování školy a školského poradenského zařízení. S výsledky vyhodnocování podpůrných opatření jsou povinně seznámeni zákonní zástupci nezletilého žáka. Na formách vzájemné komunikace se lze dohodnout.

Dotaz

- **Se školou je třeba komunikovat podpůrná opatření od 2.stupně? Jsou míněna všechna podpůrná opatření dle jednotlivých kategorií Doporučení? Lze komunikovat jen „zásadní“ podpůrná opatření s finančním a organizačním dopadem (asistent pedagoga, další pedagogický pracovník, předmět speciálně pedagogické péče apod.?) (Nově komunikují školská poradenská zařízení také dle metodického pokynu pedagogickou intervencí jako podpůrné opatření 1. stupně.)**

Odpověď

- Informace by měla být poskytnuta v maximální možné míře o všech navrhovaných opatřeních.
- Pedagogická intervence se novelou vyhlášky č. 27/2016 Sb. dostala do podpůrných opatření prvního stupně. Její použití nemusí být doporučeno školským poradenským zařízením. Ke komunikaci se školou tak dochází pouze v případech, kdy je pedagogická intervence zmíněna v ostatních opatřeních v doporučení školského poradenského zařízení vedle podpůrných opatření druhé a vyššího stupně.

Dotaz

- **Žák s odlišným mateřským jazykem bez přidružené poruchy učení či chování má nárok na stejná podpůrná opatření jako žák s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu odlišných kulturních a životních podmínek a žák – cizinec nebo žák s nedostatečnou znalostí českého jazyka? (viz nejednotná terminologie)**

Odpověď

- Žákem s odlišným mateřským jazykem je především cizinec, jehož jediným handicapem je neznalost českého jazyka. Jazykovou příprava na vzdělávání řeší novela vyhlášky č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři. O znalost českého jazyka škola pečuje bez potřeby doporučení podpůrného opatření školským poradenským zařízením.
- Žáci vyžadující podporu z důvodu odlišných kulturních a životních podmínek jsou především Romové.
- Doporučovaná podpůrná opatření nejsou shodná.

Dotaz

- **Lze se stále při doporučování druhého asistenta pedagoga do jedné třídy opírat o Metodický pokyn k novele vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se SVP a žáků nadaných, který byl publikován MŠMT 9. 12. 2019? Tedy před poslední novelizací této vyhlášky 1.1.2021 (viz <https://www.msmt.cz/file/51922/>). Podle této metodiky je možné druhého asistenta pedagoga v jedné třídě doporučit na základě posouzení situace konkrétní třídy a speciálních vzdělávacích potřeb žáka v případě, že: ve třídě jsou více jak tři žáci s přiznaným podpůrným opatřením 3. až 5. stupně, nebo ve třídě jsou alespoň tři žáci s podpůrným opatřením 3. až 5. stupně, z nichž alespoň jeden má diagnostikováno závažné psychické onemocnění, autismus, či kombinaci poruchy chování a dalším zdravotním znevýhodněním. Škola chce druhého asistenta pedagoga, nabízíme druhého pedagogického pracovníka, nicméně škola ani tento dříve vydaný výklad nenaplnuje**

Odpověď

- Metodika ministerstva není právně závazná. Při doporučování podpůrných opatření je školské poradenské zařízení vázáno nejlepším zájmem žáka. Pokud po pečlivém zvážení vyhodnotíte požadavek školy jako relevantní, pak se můžete od metodiky ministerstva odchýlit.

Otázka - odpověď

- **Omezení možnosti doporučení asistenta pedagoga ve třídách zřízených dle § 16 odst. 9 školského zákona – dle nových pravidel financování mají pozici asistenta pedagoga zajištěnou v základním rozpočtu. Co ale v situaci, kdy je takové složení třídy, kdy nelze výuku zajistit pouze ve složení 1 učitel a 1 asistent pedagoga?**
- Lze doporučit dalšího pedagogického pracovníka s normovanou finanční náročností.

Otázka

- **Platí vypracování Preventivního programu školy pro mateřské školy/
pro předškoláky/? Platí vypracování Preventivního programu školy
pro základní umělecké školy?**

Odpověď

- Mateřská škola a základní umělecká škola si v souladu s ustanovením § 30 školského zákona ve školním řádu upraví mimo jiné podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí. Není pro ně předepsán samostatný interní dokument Preventivní program.

Otázka - odpověď

- **Může požádat o individuální formu indikované primární prevence samotný žák 15-18 let bez přítomnosti zákonných zástupců?**
- O poradenskou pomoc může podle ustanovení § 16a školského zákona požádat dítě, žák, student, zákonný zástupce dítěte nebo nezletilého žáka. Je tedy možné, aby žák požádal o pomoc i bez přítomnosti zákonných zástupců.

Otázka - odpověď

- **Jaké jsou možnosti úpravy praxe a závěrečných zkoušek v praktických předmětech u žáků se SVP, plynoucími ze zdravotního stavu?**
- Veškeré doporučené úpravy by měly respektovat profil absolventa daného oboru vzdělání stanovené rámcovým vzdělávacím programem.

Otázka – odpověď

- **Musí mít žák, který má na doporučení lékaře snížený počet vyučovacích hodin, doporučen individuální vzdělávací plán?**
- Lékař může s ohledem na zdravotní stav pacienta specifikovat počet hodin strávených ve škole při prezenční výuce. Pokud žák není schopen ze zdravotních důvodů absolvovat vzdělávání podle rozvrhu hodin stanovených školním vzdělávacím programem, je třeba mu vzdělávání upravit individuálním vzdělávacím plánem na základě doporučení školského poradenského zařízení.

Dotaz

- **Zákonní zástupci dítěte nebo zletilí klienti podepisují Informovaný souhlas s poskytováním poradenských služeb, jehož vzor je uveden v příloze č. 5 vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb. V rámci projektu dnes již neexistujícího NÚV (Národní ústav vzdělávání) KIPR vznikl materiál nazvaný Metodický list ŠPZ, kde bylo kromě vzorového formuláře uzákoněného v legislativě doporučeno používat ještě další formulář nazvaný Informovaný souhlas se závěry vyšetření, který některá ŠPZ dosud používají a někdy ho vyžaduje při kontrole dokumentace i Česká školní inspekce. Je nutné podepisovat tento formulář, pokud není součástí legislativních předpisů?**

Odpověď

- Podle ustanovení § 13 odst. 2 vyhlášky č. 27/2016 Sb. - Při vydání zprávy a doporučení je zletilý žák nebo zákonný zástupce žáka informován o jejich obsahu a poučen o možnosti podat žádost o revizi podle § 16b zákona. Vzorová zpráva školského poradenského zařízení obsahuje, že „Žák nebo zákonný zástupce byl s výsledky vyšetření a s navrhaným doporučením pro vzdělávání žáka osobně seznámen. Dále byl seznámen s dalšími postupy, které jsou nezbytné pro úpravy průběhu vzdělávání žáka, způsobem pro žáka nebo jeho zákonného zástupce srozumitelným.“ Následuje informovaný souhlas a poučení o možnosti požádat o revizi. Jakýkoli další formulář je nadbytečný.

Dotaz

- **Je někde jasně stanoveno, kdo je klientem pedagogicko-psychologické poradny a jednotlivých speciálně pedagogických center? Pokud ano, může školské poradenské zařízení klienta, který není v jeho kompetenci odmítnout? Např. při diagnostice LMP, autismus, vady řeči. Mohou pedagogicko-psychologické poradny a speciální pedagogická centra navrhnout všechna podpůrná opatření rovnocenně? Je možné odeslat klienta do jiného školského poradenského zařízení, pakliže se v rámci diferenciální diagnostiky prokáže jeho náležitost jinam (změna diagnózy, školské poradenské zařízení nemá odborníka na danou problematiku), ale klient návštěvu jiného školského poradenského zařízení, byť tam patří, odmítá.**

Odpověď

- Podle vyhlášky č. 72/2005 Sb. speciální pedagogické centrum poskytuje poradenské služby v rozsahu odpovídajícím jednomu nebo více druhům znevýhodnění. Rozsah poskytovaných služeb vymezuje zřizovací listina.
- Pokud se jedná o specializované centrum, pak nemůže poskytovat jiné služby než definované zřizovací listinou. Musí klienty odmítnout a nasměrovat je na správné školské poradenské zařízení.

Dotaz

- **Jakým způsobem ošetřit formálně přestup dítěte z jednoho školského poradenského zařízení do druhého? Je nutné vytvářet tzv. předávací protokol dítěte mezi jednotlivými školskými poradenskými zařízeními (v případě přechodu dítěte např. z důvodu změny diagnózy), patří protokol o předání do povinné dokumentace, případně co by mělo v takovém protokolu být uvedeno?**

Odpověď

- Podle ustanovení § 2a odst. 2 vyhlášky č. 72/2005 Sb. při poskytování poradenských služeb školská poradenská zařízení na základě souhlasu zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka poskytují závěry vyšetření, které jsou podkladem pro doporučení ke vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami, dalšímu školskému poradenskému zařízení, které se na péči o žáka podílí. To zejména v případech, kdy je žák klientem dvou či více školských poradenských zařízení.
- Předávací protokol není nezbytně nutný. Školské poradenské zařízení předá výpis z povinné dokumentace vedené o klientovi jinému školskému poradenskému zařízení, které přebírá péči o klienta. Nutný je pouze výslovný souhlas zákonného zástupce nezletilého žáka s předáním výpisu z dokumentace.

Dotaz

- **Školské poradenské zařízení žádá o výpis z dokumentace – na co konkrétně má nárok, co lze předat? Jaké informace může poskytnout o klientovi školské poradenské zařízení, které přebírá do péče klienta dříve vedeného jiným školským poradenským zařízením (změna dg) a které informace v rámci GDPR již není možné poskytnout.**

Odpověď

- Pokud se školské poradenské zařízení obrací na školu, ve které se klient vzdělává se žádostí o výpis z dokumentace, pak má podle ustanovení § 11 odst. 3 písm. c) a d) vyhlášky č. 27/2016 Sb. právo obdržet mimo informace o dosavadním průběhu vzdělávání žáka ve škole, údaje uvedené ve školní matrice a informace školy o podpůrných opatřeních prvního stupně poskytovaných žákovi.

Dotaz – odpověď

- **Zákonný zástupce žádá o výpis z dokumentace – na co konkrétně má nárok, co lze předat?**
- Předpokládám, že jde o data vedená školským poradenským zařízením o konkrétním žákovi. Že tedy nejde o povinnou dokumentaci školského poradenského zařízení. Pokud jde o data vedená o žákovi, pak má zákonný zástupce na tato data právo. Nejsem i vědoma žádného právního předpisu, který by tomu bránil.

Dotaz – odpověď

- **Je možné ošetřit ochranu pracovníků školských poradenských zařízení před tajným nahráváním rozhovorů o dítěti zákonným zástupcem (a následnému využití neoprávněné nahrávky třetí stranou)?**
- Školské poradenské zařízení poskytuje veřejnou službu. Zákonný zástupce by měl informovat o tom, že si bude jednání nahrávat. Ze soudní judikatury vyplývá, že pokud bude mít zákonný zástupce za to, že jsou ohrožena práva jeho dítěte, tak na jejich obranu může nahrávku pořídit i bez přechozího upozornění.

Dotaz – odpověď

- **Kdo je kompetentní podávat žákovi ve škole medikaci?**
- V návaznosti na novelu zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování s účinností od 1. ledna 2022 medikaci ve škole bude poskytována na základě doporučení pediatra zdravotnickým pracovníkem. Vlastním sociálním prostředím pacienta se pro účely tohoto zákona rozumí mimo jiné i školy a školská zařízení zapsaná do rejstříku škol a školských zařízení, s výjimkou zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, školských poradenských zařízení a zařízení školního stravování. Škola je povinna pro tyto případy poskytování zdravotnických služeb v prostorách školy poskytnout nezbytnou součinnost.

Dotaz - odpověď

- **Kdy řeší OSPOD, pokud se žák druhého stupně opakovaně nepřipojuje na výuku? Je nějaký metodický pokyn, co s tím škola a jaké další důsledky to pro rodiče má?**
- Metodika k záškoláctví:
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví, č.j. 10 194/2002-14, ze dne 11. března 2002
- Informace MPSV k postupu orgánu sociálně-právní ochrany dětí v případech záškoláctví, č.j. 2014/11306-231, ze dne 14.3.2014

Dotaz – odpověď

- **Platí pro odborné pracovníky ŠPZ stejná ustanovení jako pro ostatní pedagogické pracovníky, pokud se týká znalosti českého jazyka? Zejména Slováci.**
- Pokud se jedná o psychologa a speciálního pedagoga, tedy o pedagogické pracovníky, pak musí splňovat všechny předpoklady stanovené pro pedagogické pracovníky zákonem č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Dotaz

- **Platí pro uznávání kvalifikace speciálních pedagogů pro práci v PPP i nadále výklad náměstka J. Fryče z 2.6. 2014? – Konkrétně především výklad uvedený v odstavci č. 1.? – viz příloha 2**

Odpověď

- Podle ustanovení § 18 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, **speciální pedagog** získává odbornou kvalifikaci vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném magisterském studijním programu v oblasti pedagogických věd
- a) zaměřené na speciální pedagogiku,
- b) zaměřené na pedagogiku předškolního věku nebo na přípravu učitelů základní školy nebo na přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy nebo na přípravu vychovatelů a **studiem k rozšíření odborné kvalifikace zaměřeným na přípravu speciálních pedagogů,**
- c) studijního oboru pedagogika a **studiem k rozšíření odborné kvalifikace zaměřeným na přípravu speciálních pedagogů, nebo**
- d) zaměřené na speciální pedagogiku a přípravu učitelů základní školy nebo učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy.

Dotaz - odpověď

- **Kteří pracovníci školských poradenských zařízení mají nárok na zvláštní příplatek?**
- Ve druhé skupině prací (nařízení vlády č. 341/2017 Sb.) je zařazena přímá pedagogická činnost, diagnostická činnost nebo sociální práce s dětmi, žáky nebo studenty se speciálními vzdělávacími potřebami ve speciálně pedagogickém centru

Dotaz

- **Zákonný zástupce může do 30 dnů požádat o revizi. Co v případech, kdy si rodič zprávu vyzvedne (často cíleně) třeba po půl roce i déle? Existuje nějaká „promlčecí“ doba?**

Odpověď

- Zákonný zástupce musí obdržet zprávu a doporučení v termínech nastavených § 13 odst. 3 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Zprávu a doporučení školské poradenské zařízení vydá do 30 dnů ode dne ukončení posuzování speciálních vzdělávacích potřeb žáka, nejpozději však do 3 měsíců ode dne přijetí žádosti o poskytnutí poradenské pomoci školským poradenským zařízením; tato lhůta se prodlužuje o dobu nezbytnou k obstarání posouzení podstatných skutečností ke stanovení podpůrných opatření jiným odborníkem. Nejpozději do 3 měsíců musí být zpráva a doporučení vydány a samozřejmě i doručeny zákonnému zástupci. Pokud si je nevyzvedne osobně, doručujeme zprávu a doporučení poštou na doručenkou do vlastních rukou. Máme tedy doklad o datu doručení, od kterého se bude počítat 30denní lhůta k podání žádosti o revizi.
- Právní předpis neukládá klientovi povinnost chodit si pro zprávu osobně. Zákon naopak ukládá školskému poradenskému zařízení povinnost zprávu a doporučení ve stanovených lhůtách doručit.

Dotaz

- **Může zákonný zástupce žádat o revizi zprávy a/nebo doporučení podle § 16b školského zákona, která se týká výsledku vyšetření školní zralosti? Například nesouhlasí s tím, že dítěti nebylo vydáno souhlasné stanovisko s předčasným zaškolením, žádá opravu, respektive revizi. Týká se možnost revize veškerých poradenských služeb? Nebo jen v režimu podpůrných opatření?**

Odpověď

- Revize podle § 16b školského zákona se vztahuje pouze k doporučením a zprávám školského poradenského zařízení vydaného podle § 16a školského zákona. Možnost revize se tedy týká pouze zpráv a doporučení, které se vztahují ke zjišťování speciálních vzdělávacích potřeb dětí, žáků a studentů a s tím souvisejícího doporučení podpůrných opatření, či doporučení vzdělávání ve „speciální“ škole či třídě.
- V tomto případě je pro rozhodnutí ředitele školy důležité doporučující vyjádření školského poradenského zařízení. Proti němu nelze podat žádost o revizi.

Dotaz- odpověď

- **Lze doporučit vzdělávání dle individuálního vzdělávacího plánu v mateřské škole?**
- Ustanovení § 18 školského zákona počítá s individuálním vzdělávacím plánem pouze v případě žáků a studentů, ne v případě dětí vzdělávaných v mateřských školách. Tam bude **individuální vzdělávací program**

Dotaz - odpověď

- **Počítá se dítě, které je v povinném předškolním vzdělávání vzděláváno formou individuálního vzdělávání doma do kapacity dětí v MŠ?**
- Dítě je přijato k předškolnímu vzdělávání, které plní individuálním způsobem.

Dotaz

- **Rodič doloží na základní školu Doporučující posouzení odborného lékaře k odkladu plnění povinné školní docházky. Školské poradenské zařízení na základě odborného vyšetření učiní závěr, že dítě je zralé k zaškolení v řádném termínu. Jak má ředitel školy při nesouladu doporučení rozhodovat, postupovat? Je stanoveno, jak má postupovat školské poradenské zařízení v případě, pokud rodič doloží takový posudek od lékaře při vyšetření? A jak, když jej doloží dodatečně, po vydání doporučujícího posouzení školského poradenského zařízení k zaškolení v řádném termínu? Je stanoven termín pro doporučení/vyjádření školského poradenského zařízení ke školní zralosti? Dříve byl ve školském zákonu u odkladu povinné školní docházky (§ 37 odst. 1 školského zákona) termín do 31.5. příslušného kalendářního roku, byl vyškrtnut. Pokud termín je, jaký a kde? A může školské poradenské zařízení odmítnout zakázku, když je po termínu. Existuje nějaký termín, do kterého lze ještě uplatnit žádost zákonného zástupce o odklad povinné školní docházky? Řídí se ředitel školy pouze lhůtami ze správního řádu?**

Odpověď

- § 37 školského zákona – není-li dítě tělesně nebo duševně přiměřeně vyspělé a požádá-li o to písemně zákonný zástupce dítěte v době zápisu dítěte k povinné školní docházce podle § 36 odst. 4, odloží ředitel školy začátek povinné školní docházky o jeden školní rok, pokud je žádost doložena doporučujícím posouzením příslušného školského poradenského zařízení a odborného lékaře nebo klinického psychologa. Pokud ŠPZ nedoporučí odklad, dítě bude přijato
- Zápis probíhá podle ustanovení § 36 odst. 4 školského zákona v době od 1. dubna do 30. dubna kalendářního roku, v němž má dítě zahájit povinnou školní docházku. Žádost o odklad musí být doručena nejpozději 30. dubna.

Dotaz

- **Zahájení povinné školní docházky u dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami (stupeň podpůrných opatření 5; kombinované zdravotní znevýhodnění). Dítě mělo odklad povinné školní docházky, školské poradenské zařízení od následujícího školního roku doporučuje zařazení do školy zřízené dle §16 odst. 9 školského zákona – vzdělávací program základní školy speciální – II. díl. Dítě není přijato ke vzdělávání z důvodu vyčerpání kapacity u příslušných a dostupných škol ve městě, kde má dítě trvalý pobyt. Jakým způsobem se má postupovat, aby dítě (od září žák) mohlo nastoupit k plnění povinné školní docházce ve škole, která svým zřízením dokáže naplnit jeho speciální vzdělávací potřeby?**

Odpověď

- I přesto, že se jedná o žáka, kterému školské poradenské zařízení doporučilo vzdělávání ve škole zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona, může být dítě integrováno do běžného vzdělávacího proudu. Dítě bude vzděláváno v běžné základní škole. Tomu musí odpovídat i doporučená podpůrná opatření školským poradenským zařízením.

Dotaz- odpověď

- **Jaký pojem užívat pro dokument školského poradenského zařízení k zahájení povinné školní docházky? Terminologická nejednotnost v názvech: dle § 37 školského zákona - Doporučující posouzení vydané k odkladu povinné školní docházky X dle § 36 školského zákona - Doporučující vyjádření k tzv. předčasnému nástupu do základní školy. Ve vyhlášce č. 72/2005 Sb., v § 5 je užíván termín Doporučení.**
- Je nutno respektovat terminologii školského zákona, v případě ustanovení § 27 školského zákona – doporučující posouzení, v případě ustanovení § 36 doporučující vyjádření.

Dotaz

- **Přípravná třída je určena přednostně dětem s odkladem plnění povinné školní docházky. Umístít lze i 5leté děti v předškolním roce. Je povinností školských poradenských zařízení sledovat a zajistit přednost dětem s odkladem povinné školní docházky? Pokud ano, jak toto zajistit? Lze do přípravné třídy doporučit individuální vzdělávací plán? Lze doporučit jakékoli podpůrné opatření?**

Odpověď

- O zařazování žáků do přípravné třídy základní školy rozhoduje ředitel školy na žádost zákonného zástupce dítěte a na základě písemného doporučení školského poradenského zařízení, které k žádosti přiloží zákonný zástupce. Školské poradenské zařízení další kompetence v tomto správním řízení nemá, není účastníkem správního řízení, nic nesleduje.
- V přípravné třídě se plní povinné předškolní vzdělávání, individuální vzdělávací plán se do předškolního vzdělávání nedoporučuje. Je určen až žákům a studentům. Ne dětem v předškolním vzdělávání.

Dotaz

- **Jaký má být obsah vyjádření k individuálnímu vzdělávání a je možné zamítavé stanovisko ze strany pedagogicko-psychologické poradny? Pokud ano, na základě čeho je možné individuální vzdělávání zamítnout? Co je závažným důvodem proti individuálnímu vzdělávání ve vyjádření školského poradenského zařízení?**

Odpověď

- O povolení individuálního vzdělávání žáka podle ustanovení § 41 školského zákona rozhoduje ředitel školy, kam byl žák přijat k plnění povinné školní docházky, na základě písemné žádosti zákonného zástupce žáka. V odstavci 2 ustanovení § 41 jsou uvedeny povinné náležitosti podání, mezi které patří i vyjádření školského poradenského zařízení. Jedná se pouze o vyjádření, které není pro správní orgán závazné.

Dotaz – odpověď

- **Která podpůrná opatření lze doporučit při individuálním vzdělávání?**
- Školské poradenské zařízení doporučuje taková podpůrná opatření, která mohou být z povahy věci poskytována doma. Zpravidla tedy půjde především o speciální učebnice, speciální kompenzační pomůcky a speciální učební pomůcky.

Dotaz – odpověď

- **O jaké „výjimečné případy“ se jedná v případě prodloužení základního vzdělávání žáků v základní škole speciální do 26 let? Je možné, aby se v základní škole speciální vzdělával žák od 6 (příp. 7, když má odklad plnění povinné školní docházky) do 26 let, tj. až 20 roků základního vzdělávání?**
- Posuzuje se individuálně nejlepší zájem vzdělávaného žáka. Jak toto vzdělávání umožní zapojení žáka do praktického života.

Dotaz – odpověď

- **Může mít žák, který absolvoval 1x praktickou školu jednoletou a dva různé obory v praktické škole dvouleté prodloužen každý z těchto oborů o 2 roky? (1+2, 2+2, 2+2)**
- Podle ustanovení § 16 odst. 2 školského zákona podpůrná opatření spočívají mimo jiné v úpravě organizace, obsahu, hodnocení, forem a metod vzdělávání a školských služeb, včetně zabezpečení výuky předmětů speciálně pedagogické péče a včetně prodloužení délky středního nebo vyššího odborného vzdělávání až o dva roky.
- Z uvedeného vyplývá, že praktická škola jednoletá se může prodloužit až na 3 roky a praktická škola dvouletá až na roky 4.

Dotaz

- **Lze § 67 odstavec 2 školského zákona aplikovat pro uvolnění z druhého cizího jazyka na střední škole (střední vzdělání s maturitní zkouškou - gymnázium) – pokud jde o žáka s kombinovaným znevýhodněním, např. PAS + sluchové postižen)? Je využití § 67 v kompetenci ředitele školy, poradenský pracovník do tohoto rozhodnutí nezasahuje?**

Odpověď

- Podle ustanovení § 67 odst. 2 školského zákona ředitel školy může ze závažných důvodů, zejména zdravotních, uvolnit žáka na žádost zcela nebo zčásti z vyučování některého předmětu; žáka uvedeného v § 16 odst. 9 může také uvolnit z provádění určitých činností, popřípadě rozhodnout, že tento žák nebude v některých předmětech hodnocen. Žák nemůže být uvolněn z předmětu rozhodujícího pro odborné zaměření absolventa. V předmětu tělesná výchova ředitel školy uvolní žáka z vyučování na základě posudku vydaného registrujícím lékařem, pokud má být žák uvolněn na pololetí školního roku nebo na školní rok. Žák není z předmětu, z něhož byl zcela uvolněn, hodnocen.
- Odborné zaměření absolventa všeobecného gymnázia neumožňuje uvolnit z předmětu druhého cizího jazyka. Jedná se o rozhodnutí podle správního řádu, které závisí na správní úvaze ředitele školy, zda předmět je rozhodující pro odborné zaměření absolventa nebo ne. V tomto případě je vázán i obsahem Rámcového vzdělávacího programu.

Dotaz

- ***Ředitel může zastoupit dítě v běžných záležitostech a pokud jeho zákonní zástupci neplní své povinnosti nebo nejeví o dítě skutečný zájem, je oprávněn zastoupit dítě i ve věcech zásadní důležitosti, vyžaduje-li to zájem dítěte. Může ředitel školského zařízení dle § 23 (viz výše) podepisovat dokumenty ze školského poradenského zařízení? Jde o to, že zákonný zástupce není ani po opakované výzvě ze strany školského poradenského zařízení schopný dostavit se k podpisu dokumentů pro žáka ke vzdělávání.***

Odpověď

- V dotazu popsaná kompetence se týká pouze ředitelů školských zařízení pro výkon ústavní výchovy, ochranné výchovy a zařízení pro preventivně výchovnou péči. Pokud jsou naplněny podmínky ustanovení § 23 odst. 1 písm. l) zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školského zařízení zastoupit zákonné zástupce.
- Obecně je třeba upozornit, že zákonný zástupce nemá povinnost dostavit se do školského poradenského zařízení k podpisu dokumentů. Zprávu a doporučení jim školské poradenské zařízení zasílá zpravidla poštou.

Dotaz

- Doporučení při vyšetření 2 PPP
- Zákonný zástupce klienta požádal o službu v pedagogicko-psychologické poradně, služba proběhla, byly sděleny závěry a návrh podpůrných opatření, nutnost komunikace se školou a vystavení Doporučení pro školu (pro zákonné zástupce Zpráva a Doporučení). Zákonný zástupce podepsal informovaný souhlas se závěry.
- V následné komunikaci se školou k návrhům podpůrných opatření škola informovala, že již krátce má Doporučení z jiné PPP, další nepotřebuje.
- Zákonný zástupce neinformoval o vyšetření jinde, ani před vyšetřením a ni po něm. Informace ze školy byla až při následné komunikaci.
- Žádost o vyšetření byla ze shodného důvodu, zda jsou shodné výstupy- tj. závěry a doporučovaná podpůrná opatření, nevíme.
- Jak nyní postupovat?
- Nové Doporučení by „přebilo“ to předcházející z jiné pedagogicko-psychologické poradny. Vystavit je (i když škola nepožaduje a tedy i nesouhlasí)?
- Lze jednat se školou a se zákonnými zástupci a Zprávu ani Doporučení po dohodě s nimi nevystavovat, ale tím nesplní pedagogicko-psychologická poradna povinnost vystavit a zaslat škole Doporučení, pokud má žák speciální vzdělávací potřeby.

Odpověď

- V popisovaném případě byly služby poskytovány v téže věci téměř souběžně dvěma školskými poradenskými zařízeními. Tuto situaci právní předpisy neřeší. Mám za to, že obě školská poradenská zařízení jsou povinna vydat zprávu a doporučení v termínech stanovených zákonem.

Závěrečné shrnutí

- Nejedná se o uzavřený materiál
- Na základě podnětů bude doplňován a upravován
- Pozor na připravované změny ve školském zákoně

Děkuji za pozornost

JUDr. Hana Poláková